Gemeente Woensdrecht

Samenvatting

Inleiding

Hierbij presenteert het college u de programmabegroting voor 2022 en het meerjarenperspectief voor de periode 2021-2025. In lijn met coalitieakkoord en collegewerkprogramma realiseert het college de gestelde doelen binnen de diverse programma's en producten op inhoud en binnen de financiële kaders.

Onderstaand treft u per programma een samenvatting op inhoud aan. Vervolgens worden de veranderingen in het meerjarig begrotingssaldo sinds de Perspectievennota 2021-2025 toegelicht. Tot slot vindt u in deze samenvatting een korte weergave van de gevolgen van deze programmabegroting voor de weerstandsratio, de lastenontwikkeling voor onze inwoners en het subsidieplafond.

Programma 1 Sociaal Domein

In Woensdrecht is in het Sociaal Domein sinds 2015 veel veranderd door overheveling van taken (transitie). Onze gemeente heeft de transities goed doorlopen en samen met partners en inwoners een stabiele basis gelegd om de transformaties verder uit te rollen. We willen immers niet alleen een verandering bewerkstelligen. Het is onze ambitie om het hoge kwaliteitsniveau vast te houden, nog meer inwoners te stimuleren tot zelfredzaamheid en gebruik te maken van het voorliggend veld.

We zien dat inwoners zich goed redden. Maar er zijn ook inwoners die het niet zo goed redden. Ook in deze tijden van snelle veranderingen als gevolg van onder meer de coronapandemie, proberen we die kwetsbare groepen te ondersteunen, zodat zij ook kunnen blijven meedoen in de maatschappij. Niemand mag buiten de boot vallen. Hierbij wordt een beroep wordt gedaan op enerzijds zelfredzaamheid maar anderzijds ook op (zorg) voorzieningen in het sociaal domein. We zien binnen het Sociaal Domein dan ook een stijgende trend als het gaat om voorzieningen op het gebied van Wmo en Jeugd. Deze stijgende trend speelt niet alleen binnen onze gemeente maar is landelijk waarneembaar.

De kwetsbaarheid richt zich ook op inwoners die niet op eigen kracht werk kunnen vinden. De samenwerking met de ISD in onze Integrale Toegang brengt de ondersteuning van deze doelgroep dichterbij. Deze nabijheid gaan we inzetten om de interactie tussen ondernemers, overheid en onderwijs te intensiveren om op deze wijze meer mensen naar werk te begeleiden.

We blijven binnen het sociaal domein de bekendheid van regelingen onder de aandacht brengen van onze inwoners en daar waar nodig begeleiden wij hen naar de toegang tot deze regelingen. De (fysieke) integratie van onze partners in het voorliggend veld binnen het gemeentehuis biedt hierbij kansen om de ondersteuningsvraag van onze inwoners vroeg in beeld te hebben.

Samen met negen gemeenten werken we samen op het gebied van jeugd. Dit vraagstuk wordt steeds complexer waarbij het vroeg in beeld hebben van de ondersteuningsvraag van groot belang is om een juiste regie op het traject te kunnen voeren. We werken hierbij domein overstijgend voor een soepele overgang tussen jeugdzorg en volwassenzorg. Deze werkwijze heeft tevens tot doel om vroegtijdig een beeld te hebben van eventuele multi-problematiek, hetgeen een belangrijk uitgangspunt is bij de aanpak van het zorgtraject.

We blijven investeren in een divers onderwijsaanbod, met aandacht voor achterstand en het voorkomen van kansenongelijkheid.

De dynamiek binnen het sociaal domein door de veranderingen in de samenleving is groot. Dit vraagt om een wendbare organisatie die in staat is om mee te bewegen in, dan wel te anticiperen op deze veranderingen. In 2022 zal daarom de doorontwikkeling binnen het sociaal domein vorm krijgen met als kenmerk een wendbare organisatie waarbij beleid en uitvoering integraal en ketengericht samenwerken. Met zorgaanbieders en partners in het voorliggend veld wordt zo veel als mogelijk ingezet op vroegsignalering en preventie om op deze manier de zelfredzaamheid te vergroten en het beroep op dure maatwerkvoorzieningen te beperken.

Programma 2. Ruimte

Om het tekort op de woningmarkt tegen te gaan zal Woensdrecht komende jaren investeren in realisatie van extra woningen verdeeld over de kernen. We houden daarbij oog voor de behoefte die er is bij onze eigen inwoners. Eigen grond wordt aangewend om woningen te ontwikkelen. Hiertoe zullen nieuwe grondexploitaties worden vastgesteld. Daarnaast worden afspraken gemaakt met woningcorporaties als het gaat om het aandeel huurwoningen en stimuleren verduurzaming van de woningvoorraad.

De voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet zijn in volle gang. Vanaf 1 juli is de gemeente Woensdrecht klaar om ruimtelijke initiatieven volgens deze nieuwe wet mogelijk te maken.

Op het gebied van recreatie en toerisme blijven we investeren in aansprekende evenementen die bijdragen aan de merkontwikkeling van Woensdrecht. Met recreatieondernemers wordt samen nagedacht over initiatieven om meer recreanten en toeristen aan onze gemeente te binden. Daarbij wordt ingezet op verbetering van verblijfsvoorzieningen, buitenruimte, gastvrijheid, bereikbaarheid en promotie. In regionaal verband wordt binnen de financiële mogelijkheden samengewerkt aan versterking van de Brabantse Wal.

Woensdrecht blijft zich profileren als fiets- en wielergemeente. Wielerevenementen willen we blijven ondersteunen en de fietsvoorzieningen, zoals MTB-netwerk en routenetwerk, zijn van een aantrekkelijk niveau. Natuurlijk faciliteren we daarnaast ook andere aanwezige sporten in onze gemeente.

Programma 3. Leefomgeving

Woensdrecht maakt zich sterk voor een duurzame ontwikkeling van onze gemeente. Naast de realisatie van zonneparken zal in 2022 een warmtevisie vastgesteld worden die richting geeft aan een toekomstige gasloze en CO2-neutrale energievoorziening in Woensdrecht. Ook zullen fysieke maatregelen voorbereid worden om de klimaatveranderingen het hoofd te bieden. Zo moet u bijvoorbeeld denken aan water vasthouden tegen verdroging. De inkomsten uit bijvoorbeeld de zonneparken kunnen hiervoor worden ingezet.

Het openbaar gebied wordt netjes onderhouden. De gemeente Woensdrecht heeft een groen karakter. Dat willen we ook zo houden. In het te actualiseren beheersplan Openbare Ruimte zal het onderhoudsniveau van het openbaar groen en andere voorzieningen in de openbare ruimte vastgehouden worden.

De afgelopen jaren hebben we het aantal openbaar vervoersbewegingen van en naar onze kernen zien afnemen. Om de bereikbaarheid van onze gemeente haar kernen te blijven waarborgen zal een mobiliteitsplan opgesteld worden.

Nieuwe initiatieven van inwoners die bijdragen aan een betere leefbaarheid in onze gemeente blijven we aanmoedigen en waar nodig geven we ze een steuntje in de rug. Met bestaande initiatiefnemers blijven we in contact.

Voor onze gemeentelijke gebouwen en accommodaties behouden we de huidige onderhoudsniveaus. In combinatie met groot onderhoud investeren we ook in verdere verduurzaming van onze gebouwen. Als het gaat om onderhoud stimuleren we meer eigenaarschap bij huurders.

Programma 4. Economie

Op economisch vlak blijven we lokaal starters ondersteunen en voeren we structureel overleg met onze ondernemersverenigingen. Waar mogelijk faciliteren we nieuwe ontwikkelingen om een aantrekkelijk winkel- en bedrijvenaanbod te behouden. Op regionaal niveau werken we samen met de RWB/REWIN, onderwijs en bedrijfsleven. Gezamenlijk komen we tot een investeringsagenda om de economische structuur van West-Brabant te versterken.

We optimaliseren de inzamelfaciliteiten en stimuleren nog meer afvalscheiding. Dit zorgt voor minder milieubelasting en voor lagere afvalverwerkingskosten voor onze inwoners. Met gerichte communicatie wijzen we onze inwoners op de invloed die ze zelf hebben op het beperken van de kosten van afvalverwerking.

Ondanks het feit dat COVID-19 zijn sporen heeft achtergelaten in de luchtvaartindustrie zien we op Aerospace Maintenance Cluster Woensdrecht zowel op het militaire als civiele deel de nodige bedrijvigheid. De gemeente blijft daarom investeren in een intensieve samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijs op het totale cluster. We bouwen samen met deze partijen aan een campusontwikkeling, die zich vertaalt in een duurzaam ecosysteem van luchtvaart gerelateerde bedrijvigheid, waaronder composietenonderhoud en dronetechniek.

Programma 5. Bestuurskracht

Als bestuurskrachtige gemeente wil Woensdrecht ook de veerkracht van de gemeenschap optimaal ondersteunen. De lokale overheid moet luisteren en samenwerken om in te kunnen spelen op de dynamiek in haar omgeving. Dat betekent dat onze dienstverlening op orde moet zijn. Iedereen - bestuurders, relaties, inwoners en medewerkers - moet zich welkom voelen in Woensdrecht.

We zetten in op samenwerking in de regio om met name kansen te benutten die regionale plannen en agenda's ons bieden.

We werken eraan om de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Dat doen we omdat we het belang van het democratisch proces groot achten.

In dit laatste jaar van dit college hebben we gekozen voor afronding van ons collegewerkprogramma 2018-2022. De nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college geven we de ruimte voor de invulling van de eigen beleidsprioriteiten. We zijn ons bewust van de dynamiek in de omgeving en de risico's en kansen die die met zich meebrengt. Daarom blijven we alert op onze rechtmatigheid, integriteit, financiële controle en blijven we investeren in onze medewerkers en in goed werkgeverschap.

Budgetrecht van de raad

Op grond van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale baten en lasten per programma (art 5.1). Deze zijn aan het begin van elk programma in tabelvorm weergegeven. Het college verdeelt de door de raad op programmaniveau vastgestelde middelen over de producten. Daarbij houdt zij zowel rekening met regulier werk, als met de geactualiseerde ambities uit het collegewerkprogramma. Binnen ieder programma treft u per product een tabel die de toedeling over de producten weergeeft. Daarnaast informeren wij u op programmaniveau over aard, duur, nut en noodzaak van de voorgenomen nieuwe investeringen. Bij de begrotingsbehandeling kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. Het totaal van de nieuwe investeringen wordt bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd (art. 5.2).

Financieel meerjarenperspectief

Belangrijk uitgangspunt bij de realisatie van onze doelstellingen en effecten is het voeren van een goed financieel beleid teneinde een sluitende (meerjaren)begroting 2022 te realiseren met een in financieel opzicht gezond meerjarenperspectief. Met het huidige meerjarenperspectief zijn we als college daarin geslaagd. Bij de Perspectievennota 2021-2025 werd een meerjarig positief financieel perspectief gepresenteerd. Sindsdien zijn er diverse mutaties geweest, die geleid hebben tot de in onderstaande tabel vermelde, geactualiseerde ramingen.

Overzicht begrotingssaldo (Bedragen x € 1000)		2021	2022	2023	2024	2025
Begrotingsresultaat d.d. 8 juli 2021		**704**	**693**	**178**	**438**	**742**
Ontwikkelingen:						
A	Meerjarige mutaties (v.a. 2022) Perspectievennota 2021-2025	0	-10	-361	-353	-399
B	Financiële tussenrapportage tweede kwartaal 2021	140	0	0	0	0
C	Regulier staatwerk begroting	0	-34	-4	6	-14
D	Doorrekening Personeelsstaat (CAO, inschalingen en pensioen)	0	-330	-321	-321	-321
E	Afwikkeling beheersvergoedingen MFC's jaren 2017-2019	55	0	0	0	0
F	Hogere storting bestemmingsreserve Materieel team Wijk- & dorpsbeheer	0	-31	-31	-31	-31
G	Gemeentelijke belastingen	0	120	122	124	125
H	Actualisatie dividend GBE Aqua BV	0	17	-28	-23	7
I	Indexering Wmo tarieven	0	-58	-58	-58	-58
J	Effect septembercirculaire 2021	266	944	693	667	708
K	Extra budget beheer openbaar gebied (amendement 11-11-2021)	0	-100	-100	0	0
X	Overige mutaties	1	10	12	3	3
Geactualiseerd financieel perspectief		**1.166**	**1.221**	**102**	**452**	**762**
	Waarvan in incidentele baten en lasten (saldo): De Provincie stelt dat voor het beoordelen van het structureel evenwicht het overschot van incidentele baten op lasten niet mag worden meegeteld in de beoordeling.		-762	263	-53	-60
Structureel saldo (volgens richtlijnen toezichthouder)		**1.166**	**459**	**365**	**399**	**702**

Toelichting mutaties meerjarig begrotingssaldo

A. Meerjarige mutaties (v.a. 2022) Perspectievennota 2021-2025

Bij het vaststellen van de Perspectievennota 2021-2025 door de gemeenteraad op 8 juli 2021 is een begrotingswijziging voor 2021 vastgesteld, resulterend in een begrotingssaldo voor 2021 van € 704.000. De meerjarige mutaties (2022 en verder) die zijn opgevoerd in de Perspectievennota worden met het vaststellen van deze programmabegroting definitief. Het effect van deze mutaties is in bovenstaande tabel weergegeven.

B. Financiële tussenrapportage tweede kwartaal 2021

Bij de Financiële tussenrapportage tweede kwartaal 2021 is een begrotingswijziging vastgesteld door de gemeenteraad. Het effect van deze wijziging op het begrotingssaldo is in bovenstaande tabel vermeld.

C. Regulier staatwerk begroting

Jaarlijks worden, nadat de Perspectievennota is opgesteld, in het begrotingsproces regulier diverse staten opnieuw doorberekend. Het financieel effect daarvan wordt opgenomen in de Programmabegroting 2022.

D. Doorrekening Personeelsstaat (CAO, inschalingen en pensioen)

De (eveneens reguliere) doorrekening van de personeelsstaat wordt hier vanwege de omvang van het effect apart benoemd. In afwachting van de uitkomst van de lopende CAO-onderhandelingen is

gerekend met een geschatte loonstijging van 1,5%. Daarnaast is er rekening gehouden met een stijging van de pensioenpremies.

E. Afwikkeling beheersvergoedingen MFC's jaren 2017-2019

Op 13 juli 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders de eindafrekening 2017-2019 van de MFC's vastgesteld. Dit resulteert in een eenmalige meevaller welke conform het collegebesluit verwerkt wordt in de jaarschijf 2021 in deze Programmabegroting 2022.

F. Hogere storting bestemmingsreserve Materieel team Wijk- & dorpsbeheer

Tegelijk met de Programmabegroting 2022 wordt aan de gemeenteraad het nieuwe 'Beheerplan materieel team Wijk- & dorpsbeheer' aangeboden. Het effect van dit plan op het begrotingssaldo is opgenomen in bovenstaande tabel.

G. Gemeentelijke belastingen

Op basis van de tussentijdse cijfers van de BWB wordt een grotere opbrengst OZB verwacht. Dit heeft een structureel effect.

H. Actualisatie dividend GBE Aqua BV

In de Perspectievennota 2021-2025 was een eerste inschatting van de dividend opbrengsten van deze nieuw op te richten BV opgenomen. Deze cijfers worden hier geactualiseerd op basis van nieuw beschikbaar gekomen informatie.

I. Indexering Wmo tarieven

Op 28 september 2021 heeft het college besloten tot verlenging van de Basisovereenkomst Maatschappelijke Ondersteuning, de Resultaatovereenkomst Begeleiding en de Resultaatovereenkomst Huishoudelijke ondersteuning. Onderdeel hiervan is een indexering van de tarieven. In overleg met de zorgaanbieders is deze hoger uitgevallen dan de indexering waarmee in perspectievennota al rekening gehouden was. Het effect hiervan op het begrotingssaldo is opgenomen in bovenstaande tabel.

J. Effect septembercirculaire 2021

De septembercirculaire is op Prinsjesdag verschenen. Deze geeft meerjarig een positief effect op het begrotingssaldo. Dit heeft met name te maken met de gestegen rijksuitgaven voor klimaat, zorg, de toeslagenaffaire en EU-bijdragen. Hogere rijksuitgaven leiden tot een hogere bijdrage voor gemeenten vanuit het gemeentefonds ("samen de trap op en af"). Daarnaast is voor 2022 de opschalingskorting bevroren, in navolging van 2020 en 2021. Voor 2023 en verder is het aan een nieuw kabinet om een besluit te nemen over de toekomst van de opschalingskorting. Vooralsnog is de opschalingskorting vanaf die jaren wel opgenomen in bovenstaande cijfers, conform de circulaires vanuit het rijk.

K. Amendement 11-11-2021: extra budget beheer openbaar gebied

Bij behandeling van de concept Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen om voor de jaren 2022 en 2023 100.000 euro extra beschikbaar te stellen voor Beheer openbaar gebied, (Product 3.3, budget Openbaar groen), ten laste van het begrotingsoverschot in deze jaren.

Weerstandsratio

Van belang is dat de vrije ruimte in de exploitatie en de reserves (weerstandsvermogen) voldoende is om de risico's op te kunnen vangen. Dit wordt uitgedrukt in een weerstandsratio. De gemeenteraad van Woensdrecht heeft als minimumnorm voor de weerstandsratio de minimumwaarde van 1,4 vastgesteld.

Het voor 2022 begrote totale weerstandsvermogen bedraagt € 6.381.000. Dit bedrag is opgebouwd uit het saldo van de algemene reserve, het geraamde exploitatieresultaat voor 2021, de onbenutte

belastingcapaciteit en de post onvoorzien, waarop de exploitatie- en investeringsuitgaven ten laste van de algemene reserve in mindering zijn gebracht. Aan risico's wordt een totaal geraamd van € 3.708.000.

Hieruit resulteert een weerstandsratio van 1,7 waarmee voldaan wordt aan de door de raad gestelde minimumnorm.

Lastenontwikkeling

Woensdrecht kent een relatief laag belastingniveau. De COELO-Atlas 2021, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 370 binnengemeentelijke tariefgebieden in Nederland staat Woensdrecht op plaats 96; d.w.z. er zijn 95 tariefgebieden die lagere woonlasten hebben en 274 met hogere woonlasten. Woensdrecht bevindt zich daarmee onder de gemiddelden van zowel Nederland als de provincie Noord-Brabant.

Subsidieplafond

Op grond van de algemene subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2016 stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Het plafond voor thema Sociale Samenhang is verruimd door verhoging van de subsidie aan Bibliotheek West-Brabant als gevolg van indexering. Het plafond voor thema Maatschappelijk Participatie is verruimd door diverse indexeringen van subsidies aan BWI, Wij Zijn en Stichting Mee als gevolg van nieuwe CAO-afspraken. Daarnaast is er sprake van herijking budget op basis van de werkelijk subsidie aan Wij Zijn. Deze herijking en indexeringen zijn reeds in de perspectievennota verwerkt.

Ook is er jaarlijks voor de subsidieregeling "Eenmalige subsidies Woensdrecht" € 8.143 beschikbaar.

Met deze Programmabegroting 2022 stelt het college de raad voor het totale subsidieplafond 2022 vast te stellen op € 1.742.569. In de tabel in bijlage E wordt de onderverdeling naar thema zichtbaar gemaakt. Ook is daar de verandering (per thema) ten opzichte van vorig jaar te zien.